

Przygotowując plany operacyjne opisujące sposób realizacji Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju oraz poszczególnych strategii sektorowe administracja rządowa uznała za zasadne opracowanie programu dedykowanego walce z wymienionymi w tytule problemami społecznymi. Projekt Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 „Nowy wymiar aktywnej integracji” został skierowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej do zaopiniowania przez Komisję Wspólną.

Celem głównym Programu ma być zmniejszenie w ciągu najbliższych 7 lat liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln oraz wzrost spójności społecznej. W roku 2011 liczba osób zakwalifikowanych do wskazanych grup wynosiła prawie 10,2 mln. Przypomnieć należy, że rodzina jest zagrożona ubóstwem jeżeli jej dochód jest niższy niż 60% mediany dochodów w danym kraju (w roku 2011 oznaczało to w przypadku gospodarstwa jednoosobowego próg dochodu na poziomie 1000 zł miesięcznie, w przypadku gospodarstwa czteroosobowego – ponad 2100 zł).

Realizacja celu głównego ma nastąpić poprzez:

1. usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. W tym zakresie przewidywane jest zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu;
2. gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży w wejściu na rynek pracy i tworzeniu rodzin. Nastąpi to poprzez stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiających młodzieży przygotowującej się do wejścia na rynek pracy, zdobycia niezbędnych kompetencji i umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny;
3. troskę o wzmocnienie aktywnej osoby, zintegrowanej rodziny, odpowiedzialne środowisko lokalne – rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem oraz umożliwiających łączenie ról społecznych, zawodowych i rodzinnych oraz udział w społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego;
4. zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Ma nastąpić zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne;
5. działania na rzecz seniorów – bezpiecznych, aktywnych i potrzebnych. Osobom starszym, niepełnosprawnym i zależnym ma zostać zapewnione objęcie przyjaznymi formami opieki oraz formami aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.

Program niewątpliwie stawia sobie ambitne cele i przynajmniej część działań zasługuje na zdecydowane poparcie (choćby odejście od oparcia systemu pomocy społecznej na zasiłkach pieniężnych). Wydaje się jednak, że część wskaźników będzie niemożliwa do realizacji. Czas pokaże na ile to przypuszczenie okaże się trafne.